

Zakaj so za Šarčevo vlado ukrajinski posli Škrabčevega podjetja RIKO d.o.o. pomembnejši od širitve mreže COBISS.Net?

Medtem ko slovenska vlada ni bila pripravljena finančno podpreti mreže nacionalnih knjižničnih informacijskih sistemov in informacijskih sistemov o raziskovalni dejavnosti - t.i. projekt Cobiss.Net -, pa je imelo neprimerno več sreče podjetje RIKO, ki je za dva projekta v Ukrajini in Makedoniji doslej prejelo že štiri in pol milijona evrov "državne pomoči" Slovenije.

Piše: Tomaz Seljak

Foto: Mediaspeed

Največ sredstev, tri milijone evrov, je slovenska vlada namenila projektu izgradnje sončne elektrarne v Žitomirju (Ukrajina), katerega izvajalec je podjetje Riko, d.o.o.

Novembra 2018 sem v odprtem pismu **Miru Cerarju**, ministru za zunanje zadeve zastavil vprašanje "Zakaj so za Vlado Republike Slovenije okoljski projekti v državah Zahodnega Balkana pomembnejši od projekta širitve mreže COBISS.Net?" ([vir](#)). Za primerjavo sem izpostavil:

- 15 večjih pretežno okoljskih projektov, ki so jih ali jih z donacijami sofinancirajo različna ministrstva preko **Centra za mednarodno sodelovanje in razvoj (CMSR)**, izvajajo pa slovenska podjetja in
- težave projekta **COBISS.Net**, katerega cilj je (bil) v mrežo nacionalnih knjižničnih informacijskih sistemov in informacijskih sistemov o raziskovalni dejavnosti dolgoročno povezati vse knjižnice v **Sloveniji**, v državah **Zahodnega Balkana** in **Bolgariji**.

Ministrstvo za zunanje zadeve (MZZ) je v odgovoru pojasnilo ([vir](#)), da ne razpolaga s sredstvi za mednarodno razvojno sodelovanje, s katerimi bi lahko finančno podprlo projekt COBISS.Net, in - kot že večkrat doslej - pristojnost za financiranje aktivnosti v okviru projekta COBISS.Net zmotno pripisalo izključno **Ministrstvu za izobraževanje, znanost in šport (MIZŠ)**. MZZ sicer podpira širitev mreže COBISS.Net in ocenjuje, da bi konkreten projekt v tej smeri izpolnjeval pogoje za sofinanciranje, vendar bo moral biti podprt s strani pristojnega proračunskega uporabnika in predhodno uvrščen v *Okvirni program mednarodnega razvojnega sodelovanja Republike Slovenije*.

V mojem odzivu na pojasnila **MZZ** sem med drugim izpostavil ([vir](#)): "MZZ očitno ne zmore ali ne želi prepoznati, da gre za medresorski projekt, ki enakovredno zadeva izobraževanje, znanost, kulturo in mednarodne odnose in bi bilo zato najbolj logično, da medresorsko koordinacijo prevzame MZZ kot nacionalni koordinator mednarodnega razvojnega sodelovanja Republike Slovenije. Nenazadnje tudi zato,

ker je treba zagotoviti tudi koordinacijo politično-diplomatskih aktivnosti za uveljavitev slovenskih interesov v državah Zahodnega Balkana."

V preteklosti so projekt COBISS.Net občasno finančno podprla različna ministrstva (MG, MKGP, MID, MZT/MŠZŠ/MVZT, MORS, MZZ). Nazadnje je 100.000 evrov zagotovil ARRS leta 2013, MIZŠ pa je istega leta iz nerazumljivega razloga zavrnil finančno podporo projektu v višini 150.000 evrov in smo zato morali razveljaviti celo razpisan podiplomski študij bibliotekarstva na **Univerzi v Skadru** po programu **Univerze v Ljubljani**. Vsa nadaljnja prizadevanja za podporo projektu so bila neuspešna.

Medtem pa s sofinanciranjem nekaterih drugih projektov, če tudi niso vključeni v *Okvirni program mednarodnega razvojnega sodelovanja Republike Slovenije* za obdobje od leta 2016 do 2019 ([vir](#)), ni problema.

Iz vladnega gradiva z dne 20. julija 2018 ([vir](#)) in sporočila za javnost **Ministrstva za finance** (MF) z dne 27. julija 2018 ([vir](#)) je razvidno, kako je Vlada Republike Slovenije lani v času opravljanja tekočih poslov v veljavni *Načrt razvojnih programov 2018–2021* uvrstila 10 okoljskih projektov mednarodnega razvojnega sodelovanja:

- izgradnjo sončne elektrarne v **Žitomirju** (Ukrajina),
- izgradnjo čistilne naprave na območju **Bjelašnice** in **Igmana** (Bosna in Hercegovina),
- postavitev sortirne linije za mešane komunalne odpadke **Ključ** (Bosna in Hercegovina),
- postavitev pred-sortirne balirne linije v občini **Ndiaganiao** (Senegal),
- vzpostavitev permakulturnega centra v občini **Gandiaye** (Senegal),
- izgradnjo RČN za komunalne odpadne vode v naselju **Andrijevica** (Črna Gora),
- postavitev pretovorne postaje za mešani komunalni odpad v mestu **Cetinje** (Črna Gora),
- oblikovanje in izvedbo pilotnega modela decentralizirane kompostne sheme v občini **Priština** (Kosovo),
- avtomatizacijo primarnih toplotnih postaj, JKP **Novi Sad** (Srbija),
- revitalizacijo in avtomatizacijo obstoječih vodo-oskrbnih objektov v občini **Probištip** (Makedonija).

Za navedene projekte je vlada iz proračunske postavke MF (5839 Bilateralna razvojna pomoč) namenila skupaj 7.203.311 evrov (2018: 2.543.995 evrov, 2019: 2.759.316 evrov in 2020/21: 1.900.000 evrov). Gre za projekte, ki se sofinancirajo z donacijo Republike Slovenije preko [CMSR](#).

Največ sredstev (3.000.000 evrov) je vlada namenila projektu izgradnje sončne elektrarne v Žitomirju (Ukrajina), katerega izvajalec je podjetje **RIKO d.o.o.**. V obrazložitvi sklepa vlade lahko preberemo naslednjo utemeljitev sofinanciranja navedenega projekta:

"Namen in cilj projekta je zmanjšanje izpustov škodljivih emisij (boj proti podnebnim spremembam), pa tudi števila izpadov električne energije zaradi trenutne nestabilnosti električnega omrežja. Električna energija, pridobljena iz sončne elektrarne, bo občutno cenejša. Projekt bo zagotavljal učinkovit energetski sistem, samozadostnost pri oskrbi z električno energijo in energetsko trajnost. Zelena energija bo pozitivno vplivala na ohranjanje okolja in zdravje ljudi."

RIKO, čigar direktor in lastnik je znani ribniški poslovnež **Janez Škrabec**, je pred nekaj leti tudi za projekt izgradnje komunalne čistilne naprave Skopje dobil 1.500.000 evrov "državne pomoči".

Bo kdo odgovoril na naslovno vprašanje?

Mag. Tomaz Seljak je dolgoletni koordinator projekta COBISS.Net.